

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Tweetaligheidscampagne

Cornips, L.

published in

Limburgsch Dagblad
2015

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Cornips, L. (2015). Tweetaligheidscampagne. *Limburgsch Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

Leonie Cornips (1960, Heerlen), bijzonder hoogleraar Taalcultuur in Limburg aan de Universiteit Maastricht, doet onderzoek naar de relatie tussen de gesproken talen en dialecten in Limburg en de identiteit die eraan ontleend wordt. Hier doet ze tweewekelijks persoonlijk verslag van haar zoektocht.

Tweetaligheidscampagne

Vaak hoor ik dat spreken van dialect door jonge kinderen een goede taalbeheersing van het Nederlands belemmert.

Taalachterstand in het Nederlands wordt dus vanzelfsprekend gekoppeld aan tweetaligheid. Toch is dat niet zo. Jonge kinderen kunnen moedertaalspreker van twee talen worden zoals van dialect, Pools, Engels, Turks en Nederlands. Het dialect geldt, net als het Engels, als een taal en het doet er niet toe welke twee talen het kind van huis uit meekrijgt. De gedachte dat tweetaligheid taalachterstand oplevert, klopt daarnaast ook niet, omdat kinderen die van huis uit alleen Nederlands spreken net zo goed met een taalachterstand in groep 1 kunnen beginnen.

Waarom pleit ik voor het opvoeden van jonges af aan in twee talen? De reden is dat taalkundig onderzoek voorzichtig uitwijst dat kinderen cognitief voordeel van hun tweetaligheid ondervinden, vooral als ze regelmatig beide talen moeten spreken. Jonge tweetalige kinderen lijken problemen beter op te lossen, sneller andere talen te leren, laten zich minder afleiden, lijken hoofd- en bijzaken beter te kunnen onderscheiden, leren eerder dat anderen een verschillend perspectief hebben en het verbreedt hun horizon op het hele palet aan culturele en talige diversiteit in Nederland en daarbuiten. Dit zijn allerlei vaardigheden die ze later goed op school en op de arbeidsmarkt kunnen gebruiken. Het idee dat een jong kind door het leren van twee talen in de war raakt en beide talen niet goed leert beheersen of per ongeluk gaat mengen, is ouderwets. Ook de gedachte dat een kind maar één taal goed kan leren, is onterecht.

Maar er zijn wel een aantal voorwaarden waaraan ouders en omgeving moeten voldoen om jonge kinderen hun twee talen goed te leren beheersen. Laat ik als voorbeeld het dialect en Nederlands nemen. Een eerste voorwaarde is dat een van de ouders of beide of broers en zussen of andere familieleden, het Nederlands en dialect thuis spreken en dat zij zich gemakkelijk voelen in beide talen. Zo krijgt het kind naast dialect thuis ook Nederlands te ho-

ren, ook tijdens telefoongesprekken en het luisteren naar radio en tv. Dialectsprekende gezinnen in Limburg zijn tweetalig; er zijn nauwelijks meer jonge ouders die alleen maar dialect kunnen spreken zoals vroeger in de jaren zestig en daarvoor. Limburg is een tweetalige regio geworden waarin naast het dialect ook Nederlands in de openbare ruimte vanzelfsprekend is.

Ook leeftijd van het kind is van belang. Onderzoek wijst uit dat ieder kind tussen geboorte en een aantal jaren oud een gevoelige periode kent voor grammaticale ontwikkeling.

Komt het kind ná die periode in aanraking met een tweede taal, dan kan de eerste taal invloed uitoefenen op die tweede taal. Deze invloed hoeft niet blijvend te zijn. Komt het kind vanaf de geboorte al in aanraking met twee talen, dan beïnvloedt de eerste taal nauwelijks de andere eerste taal. Maar voor dat laatste is ook cruciaal hoelang, intensief en gevarieerd kinderen beide talen thuis horen. Het is

TAALCULTUUR

LEONIE CORNIPS

l.cornips@mgl.nl

voor de taalontwikkeling perfect als ouders voorlezen, tellen en rekenen, verhalen vertellen, spelletjes doen, luisteren naar radio en televisie in beide talen. Dit alles geldt overigens voor ouders en overige familieleden die zich gemakkelijk in het Nederlands kunnen uiten. Is dat niet zo, spreek dan thuis dialect. Dat is beter dan 'krom' Nederlands. Ten slotte zijn kinderen zeer gevoelig voor oordelen die personen over talen hebben. Ze weten snel wanneer ouders en leerkrachten een van beide talen zoals het dialect onbelangrijk of lelijk vinden. Het onderwaarden leidt ertoe dat het kind met het dialect kan stoppen. En dat is jammer omdat het kind volop met zijn taalontwikkeling bezig is en die tweetaligheid juist bepaalde cognitieve voordelen kan opleveren. Dit geldt trouwens voor alle talen. Zo twitterde Mostafa dat de directrice van de basisschool van zijn kind hem vertelde dat hij thuis niet in een andere taal mocht spreken. Mostafa twittert in perfect Nederlands, dus hij zal dat ook thuis zeker spreken. Dat hij thuis dan niet in een andere taal mag spreken, gaat lijnrecht in tegen recente onderzoeksresultaten en de voordelen die de tweetaligheid zijn kind kan bieden.